

Sayı : 84832410-610-[2013-59] 291

Konu : Yazılı Soru Önergesi

12 Mart 2013

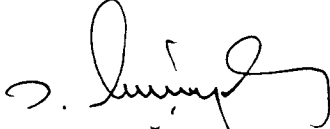
17579

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26/02/2013 tarihli ve 43452547-120.07-110092 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu Mersin Milletvekili Sn. Ali ÖZ tarafından verilen 7/17726 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EKLER:

- 1- Cevap yazısı (2 sayfa) ve eki tablo (1 sayfa)

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

Mersin Milletvekili Sn. Ali ÖZ tarafından verilen 7/17726
sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar aşağıda yer almaktadır;

Türkiye, dünya enerji kaynaklarının dörtte üçünün bulunduğu Orta Doğu ve Hazar Denizi havzasına yakın bir coğrafyada yer almakta: bu itibarla 21'inci Yüzyılın İpek Yolu olarak adlandırılan Doğu-Batı Enerji Koridorunda en önemli transit ülkeyi oluşturmaktadır. Suriye'ye yönelik dış politikamızın değişmesi sonrasında, Suriye'ye yapılan ihracat durmuş ayrıca Suriye üzerinden Ortadoğu'ya yapılan ihracat yolu da kapanmıştır.

Bu bağlamda:

1. Değişen Suriye politikası sonrasında oluşan ekonomik maliyetin, ülkemize verdiği zararın boyutları nasıldır?
2. Suriye üzerinden Ortadoğu'ya yapılan ihracatta gerileme var mıdır?
3. Suriye'ye yapılamayan ihracatta ne kadar zararımız olmuştur?
4. Suriyeli sığınmacılara bütçeden, bugüne kadar ne kadar harcanmıştır?
5. Suriye ile çok geniş bir yelpazede ticari ilişkilerimiz söz konusuydu. Türk yatırımcıları gerek turizm, gerek çimento, gerek diğer alanlarda önemli projeler üzerinde çalışıyorlardı. Bu durumun telafisi olmuş mudur?
6. Suriye'ye yönelik dış politikamızın değişmesi sonrasında, oluşan maliyet nasıl karşılanacaktır?

Cevaplar:

Suriye'de meydana gelen olaylara bağlı olarak, geçmişte Suriye üzerinden Körfez ülkelerine karayolu ile yapılan ihracatın kesintisiz olarak sürdürülebilmesi amacıyla, Mısır makamları ile yapılan görüşmeler neticesinde, ülkemiz ile Mısır limanları arasında Ro-Ro hatları tesis edilmiş ve söz konusu hatlar aracılığıyla taşınan Türk TIR'larının Kızıldeniz üzerinden Suudi Arabistan'a ve buradan da Körfez ülkelerine ulaşımına imkan sağlanmıştır.

Bu hatlar, ülkemizin Mısır üzerinden Körfez ve Ortadoğu ülkelerine yönelik ulaşımında etkin bir şekilde kullanılmakta olup daha önceden Suriye üzerinden yapılan transit taşımacılığa önemli alternatif güzergâh olmuştur. Bu hatlar aracılığıyla, daha önceden Suriye üzerinden transit geçerek ulaştığımız başta Suudi Arabistan olmak üzere, Ürdün, BAE, Katar, Bahreyn gibi ülkelere yönelik ihracatımızın kesintisiz olarak sürdürülmesi sağlanmıştır.

Bu çerçevede; Mersin Limanı ile Mısır'ın Port Said Limanı arasındaki Ro-Ro seferleri ilk olarak 26 Nisan 2012 tarihinde başlatılmış olup halihazırda İskenderun -Port Said (Mısır)-Sokhna (Mısır)-Duba (Suudi Arabistan) Ro Ro Hattı ile Mersin- Damietta (Mısır) – Adabiya (Mısır) – Duba (Suudi Arabistan) Ro-Ro Hattı faaliyettedir.

Ekli tabloda (Ek-1) görülebileceği üzere, Suriye'deki çatışma öncesinde (2010 yılı) Türkiye'nin Ortadoğu'ya karayolu ile ihracatı bu bölgeye gerçekleştirdiği toplam ihracatın sadece %13,6 gibi oldukça küçük bir kısmını oluşturmaktaydı. Krizin derinleştiği 2012 yılında bu oran %2,7'ye kadar gerilemiştir. Buna rağmen, aynı dönemde (2010-2012) bölgeye gerçekleştirilen toplam ihracat ise 10 milyar dolardan 17,4 milyar dolara yükselmiştir. Dolayısıyla, karayolu ile ihracatta bir miktar gerileme yaşanmasına karşın, diğer nakliye türlerinin kullanılması ile bölgeye gerçekleştirilen toplam ihracat artmaya devam etmiştir.

Suriye'ye gerçekleştirilen ihracat verileri aşağıdaki tabloda yer almakta olup Suriye'ye ihracatımız 2012 yılında, 2011 yılına kıyasla % 68,9 oranında gerileyerek 500,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

Türkiye'nin Suriye'ye İhracatı (milyon dolar)

2009	2010	2011	2012
1.425	1.845	1.610	501

Kaynak: TÜİK

Ülkemiz ile Suriye arasında yaşanan tüm bu gelişmeler sonrasında, firmalarımızın mağduriyetlerinin azaltılabilmesi için Bakanlığımızca ihracatçılarımız bölgedeki diğer ülkelere yönlendirilmeye başlanmıştır. Bu çerçevede, 2012 yılında ülkemizin Ortadoğu ülkelerine toplam ihracatı 2011 yılı ile karşılaştırıldığında % 56 oranında artış göstererek 38,6 milyar \$ seviyesine ulaşmıştır.

Diğer taraftan, Suriye'de yaşanan olaylar sonrasında, firmalarımızın mağduriyetlerinin azaltılabilmesi için Hükümetimizce gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda sıralanmaktadır.

1) Firmalarımızın karşılaştığı sorunları ve uğradıkları zararları tespit etmek üzere Bakanlığımız bünyesinde Suriye İzleme Masası kurulmuş olup firmalardan gelen bilgiler doğrultusunda firma sorunları İzleme Masası tarafından yakından takip edilmektedir.

2) İhracatçı firmalarımızın yaşadığı mağduriyetin azaltılabilmesi adına Bakanlığımız tarafından yürütülen alternatif güzergâhlar çalışması sonucunda, Mısır ve Lübnan alternatif güzergâhları tesis edilmiş bulunmaktadır.

3) Suriye'deki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımızın tahakkuk aşamasındaki vergi borçları ile 6111 sayılı Kanun kapsamında geçmişten gelen vergi borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi imkânı getirilmiştir.

4) Suriye'de faaliyette bulunan işverenlerimizin bu ülkedeki işyerlerinden kaynaklanan SGK prim borçları ile aynı işverenlerimizin Türkiye'de bulunan diğer işyerlerinden kaynaklanan SGK prim borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi imkânı getirilmiştir.

5) Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi Programı kapsamında, Suriye'de iş yapan müteahhitlik firmalarına 25 milyon ABD Dolarına kadar 1,5 yıl geri ödemesiz olmak üzere, 3 yıl vadeli TL veya döviz kredisi kullanma imkânı getirilmiş, ayrıca, kredi karşılığında talep edilen banka teminat mektubu tutarlarında 24/04/2012 tarihinden itibaren indirimine gidilmiştir. Söz konusu değişikliğin, Suriye'deki alacakları için köprü finansmanına başvuracak müteahhitlik firmalarına gerekli teminat mektubunun temininde kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

6) Suriye'ye ihracat taahhüdüyle kullanılmış, halen kredi riski açık kısa vadeli ihracat kredileri (Reeskont Kredisi hariç) ile Suriye'ye yapılan uluslararası taşımacılık hizmetleriyle taahhütleri kapatılacak halen riski açık Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredilerinin gelecek vadelerinin, talep edilmesi halinde, teşvik mevzuatında öngörülen sürelerle bağlı kalmak üzere uzatılmasına imkân sağlanmıştır.

7) "Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" 21 Eylül 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Getirilen düzenleme ile firmalarımız Suriye ile ilgili olarak almış oldukları kredileri çok daha uygun koşullarda yapılandırabileceklerdir. Ayrıca, yeniden yapılandırma kapsamında ilave kredi kullandırılması halinde bu krediler için özel karşılık ayrılması da bankaların ihtiyarına bırakılmıştır.

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

(Ek-1)

Türkiye'nin Ortadoğu'ya Karayolu ile İhracatı (milyon dolar)

	2010			2011			2012		
	Karayolu ihracatı	Toplam ihracat	Oran* (%)	Karayolu ihracatı	Toplam ihracat	Oran* (%)	Karayolu ihracatı	Toplam ihracat	Oran* (%)
Lübnan	164	618	26,5	138	718	19,2	27	846	3,2
İsrail	9	2.080	0,4	3	2.391	0,1	2	2.330	0,1
Filistin (Gazze)	2	40	5,0	0	49	0,0	0	63	---
Ürdün	386	571	67,6	333	507	65,7	83	771	10,8
Suudi Arabistan	571	2.218	25,7	717	2.763	26,0	303	3.678	8,2
Kuveyt	33	395	8,4	46	297	15,5	12	291	4,1
Bahreyn	9	172	5,2	10	160	6,3	2	209	1,0
Katar	54	163	33,1	45	188	23,9	9	257	3,5
B.A.E.	112	3.333	3,4	86	3.707	2,3	27	8.176	0,3
Umman	16	129	12,4	9	215	4,2	2	269	0,7
Yemen	14	330	4,2	7	273	2,6	6	486	1,2
TOPLAM	1.370	10.049	13,6	1.394	11.268	12,4	473	17.376	2,7

* Karayolu ile ihracatın toplam ihracata oranı

Kaynak: TÜİK